

نقش آیین‌های محلی در جذب توریسم و توسعه گردشگری (مطالعه موردی: آیین نوروزخوانی در مازندران)

مرجانہ نادری گرزالدینی

مدرس دانشکده فنی و حرفه ای الزهرا بابل

Naderi.marjan43@yahoo.com

چکیده

امروزه در بسیاری از کشورهای دنیا استفاده از الگوهای جدید در معرفی میراث فرهنگی و ایجاد زمینه های جذب گردشگران از سراسر جهان، نه تنها مایه هایی از غرور ملی را برای آن‌ها ایجاد نموده بلکه موجب رونق اقتصادی و گسترش صنعت توریسم در کشورشان گشته است. از این رو، بررسی و شناخت جشن ها و آیین های کهن، راه موثری در حفظ میراث فرهنگی کشور محسوب شده و زمینه های مناسبی را برای جذب گردشگر فراهم می آورد. نوروز خوانی یکی از آیین های کهن مازندران است که از نیمه دوم اسفند ماه تا قبل از حلول سال نو اجرا می شود در این مراسم نوروزخوان با خواندن اشعاری زیبا به وصف بهار، ستایش پروردگار، رسول و ائمه پرداخته و پس از اتمام مراسم از صاحب خانه پاداش دریافت می کند. هدف از پژوهش حاضر، شناسایی منشأ و خاستگاه آیین نوروز خوانی و بررسی قابلیت های فرهنگی- تاریخی آن در جذب توریسم و توسعه گردشگری است. روش تجزیه و تحلیل داده های این مقاله توصیفی- تحلیلی بوده و ابزار گردآوری اطلاعات آن کتابخانه ای می باشد. نتایج بیانگر آن است که مضامین ظریف و زیبای اشعار نوروز خوانی همواره احساسی از شادمانی را برای مردم به ارمغان آورده و نیز ماهیت توصیفی- نمایشی آن زمینه های مناسبی را برای جذب گردشگر ایجاد می نماید.

واژگان کلیدی: گردشگری، نوروز خوانی، موسیقی مازندرانی، مراسم آیینی، نوروز

۱- مقدمه

ایرانیان مانند همه ملل باستانی از جشن ها و آیین های بسیاری بهره می برند. در هر جامعه ای برگزاری جشن ها بر پایه محاسبه های گاهشماری آن جامعه استوار است.

گاهشماری ایران پیش از اسلام به گونه ای تنظیم شده بود که هر روز دارای نامی خاص و نام هر یک از دوازده ماه سال نیز، هم نام با یکی از روزهای ماه بود. چنانچه در هر ماه، نام روز با نام آن ماه یکی می شد آن روز را جشن می گرفتند. اگر چه امروزه بسیاری از این جشن ها به دست فراموشی سپرده شده؛ ولی هنوز هم برخی از آنها رایج می باشند.

در کشور ما یکی از مهم ترین جشن های ملی و باستانی جشن نوروز است که دارای آن چنان نفوذ و تأثیری در میان ایرانیان بوده که هنوز هم نزد آنان نسبت به همه جشن های دینی، آیینی، تقویمی و... از ارجحیت آشکار و غیر قابل مقایسه ای برخوردار می باشد. این جشن به عنوان عیدی، بزرگ در هر منطقه با توجه به فرهنگ بومی آن با آداب و مراسم مخصوصی برگزار می گردد. از جمله این گونه مراسم، سنت باستانی نوروز خوانی است. این آیین یکی از کهن ترین مناسک نوروزی در مازندران محسوب می شود که زمان اجرای آن پیش از آغاز سال نو است. در این مراسم، نوروزخوان با خواندن سرودهای خاص، آمدن بهار را به مردم نوید داده و انعام دریافت می کند. نوروز خوانی از نظر مضمون، بخشی از موسیقی آیینی مازندران به شمار